

ДВАМАТА ВОДЕНИЧАРИ

Народна приказка

Имало едно време две съседни воденици, разположени край една рѣка. Единият от воденичарите бил голѣм скъперник. Другият воденичар, напротив, бил много добър. Той помагал на бедните и не мѣрѣл брашното си фалшивъ кантаръ, затова всички

— Благодаря, казалъ просякътъ, Богъ да те възнагради за твоего милосърдие. Добрият воденичар продължил пѣтя си, безъ да вижда, че подиръ него иде, яхналъ на конь, неговиятъ съседъ, лошиятъ воденичар. Той миналъ сѣщо покрай просяка, който отправилъ и

хора го обичали и воденицата му никога не преставала да мели. Това ядосвало много лошия воденичар и въ главата му зрѣбели планове за отмъщение.

Презъ една тъмна нощъ избухналъ пожаръ въ воденицата на добрия воденичар и следъ нѣколко часа от воденицата останали само четири опушени стени.

Воденичарътъ изпадналъ въ голѣма бедностъ, но не се отчаялъ. Той трѣгналъ за близкия градъ, където ималъ приятели, отъ които се надѣвалъ да получи пари въ заемъ, за да построи нова воденица. Като вървѣлъ по широкия пѣтъ, който водѣлъ за града, срещналъ единъ беденъ старецъ, облѣченъ въ дрѣпи, съ бледо и измършавяло лице.

— Смили се надъ мене, казалъ старецътъ съ плачевенъ гласъ, умирамъ отъ гладъ. — Бедни старче, отговорилъ воденичарътъ, моята бедностъ е голѣма и азъ не мога да ти помогна.

Все пакъ, той бръкналъ въ джеба си и тамъ намѣрилъ само две петачета.

— Виждъ, казалъ той, имамъ само две петачета и това е цѣлото ми богатство. Съ едното ще си купя хлѣбъ, а другото е за тебе.

къмъ него своята молба.

— Смили се надъ менъ, умирамъ отъ гладъ.

— Млѣкни, проклетнико, — извикалъ скъперникътъ, — ако слушахъ всички такива като тебе, скоро бихъ останалъ безъ пукната пара. Иди да просишъ отъ онзи глупакъ, който върви предъ мене. — И отминалъ съ коня си.

Напразно добриятъ воденичаръ споходилъ своитѣ приятели. Мнозина се правѣли, че не го познаватъ.

Наскърбенъ и отчаянъ той си трѣгналъ за село.

Когато пристигналъ на брѣга на рѣката, където била неговата воденица, спрѣлъ се изведнажъ като вцепененъ: тамъ, вече стоела една съвсемъ нова воденица.

— Какво е това? — извикалъ воденичарътъ, може ли да се построи една толкова голѣма воденица за нѣколко часа? Това е невъзможно!

Тогава предъ него се появилъ бедниятъ старецъ, който му казалъ:

— Влѣзъ си въ воденицата и ще видишъ, че всичко е въ редъ.

— Но това не е моята воденица, — отговорилъ воденичарътъ, моята изгорѣ!

— Богъ е всемогъщъ и

СЛЪНЦЕТО ДОЙДЕ НА ГОСТИ

Вчера слънцето дойде на гости да зарадва учени и прости, всѣки стрѣкъ погали по земята и започна разговоръ съ децата:

— Ти, Иванчо, какъ прекара тука, какъ вървѣше твоята наука?
— А ти, Лалке, слушаше ли баба, дето като вейчица е слаба?
— Ти, Асенчо, колко книжки чете за далечни земи и морета?
— А ти, Данче, здрава ли си вече или мене чакашъ отдалече?

Отговориха по редъ децата съ много детска радост по лицата: Лалка се е грижила за баба. Данчето била все още слаба.

А Асенчо чѣлъ дори и драми, само се Иванчо позасрами:

слабъ билъ въвъ решаване задачи, ала прѣвъ срѣдъ всичкитѣ играчи.

Слънцето се весело усмихна, на децата отговори тихо:

— Азъ на Данчето ще пратя здраве и за Лалка скъпъ подарѣкъ ще направя;

на Асенчо ще изпратя книжки, само на Иванчо не ще пратя нищо.

Нека се отъ мързела отучи и тогазъ подарѣкъ ще получи.

Младенъ Исаевъ

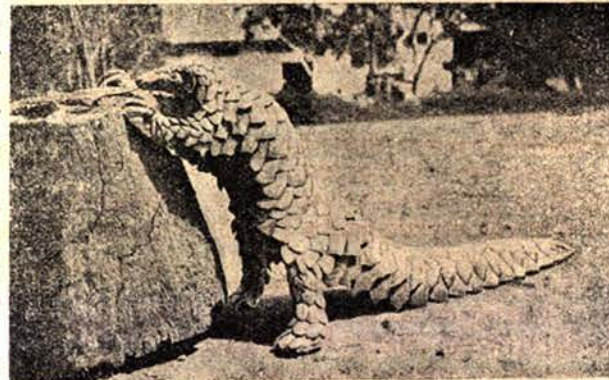
АФРИКАНСКИ БРОНЕНОСЕЦЪ

Изъ буйнитѣ джунгли на Африка живѣятъ свободно множество животни, които биватъ преследвани заради скъпнитѣ си кожи.

Често отъ чужденцитѣ се организиратъ ловове за залавяне рѣдки вилоче животни, които се продаватъ на зоологическитѣ градини. Въ тѣзи градини се трудятъ да създадатъ добри условия на животъ за уловенитѣ животни. Тамъ тѣ биватъ по спокойно изследвани и съ това се обогатява естествената наука.

Едно отъ най-интереснитѣ животни, което се срѣща въ африканскитѣ пустини е африканския броненосецъ.

Цѣлото му тѣло е покрито съ твърди люспи, които напомнятъ рицарска броня. Главата му е малка, заострена и когато спи, я скрива подъ опашката си. По такъвъ начинъ образува едно

бронировано кълбо, запазено отъ нападение или отъ други животни. Когато се движи, ходи, изправенъ, безъ да се опира на опашката си, която е доста дълга и тежка. Храни се съ змии други малки животни, които се срѣщатъ изъ пустинята. Стомахниятъ му сокъ отдѣля противотрова, затова не се страхува и отъ отровнитѣ змии. Африкански броненосецъ се намира въ Берлинската зоологическа градина.

всичко вижда, — рекълъ старецътъ. Заради твоята добрина къмъ нещастнитѣ, той ти издигна нова воденица. Ти я изплати съ едно петаче.

Хората трѣгнали да си мелятъ въ новата воденица. А злиятъ воденичаръ останалъ съ злобата си да кукува въ своята воденица.

може да се каже, живѣеше за себе си — да му е добре, да е сито, да ходи дето си иска, да прави каквото си иска. Много обичаше да пѣтува.

— Нему пѣтѣтъ му е хвърленъ на пѣтя, — казваше чичо Митушъ. — Още като бѣше на два-три месеца, топарлачесто и вълнато като мече, трѣгва веднажъ съ Василя подиръ каруцата и ходи чакъ до града. А като си дойде, легна на слънцето до стѣната на грѣбъ и дигна краката си нагоре — ходилцата му бѣха се надули като самунчета и горѣха като огънь. И пакъ бѣше весело, доволно...

Ходѣше навсѣкъде, дето му скимне. Като го видишъ какъ се връща, като тича ту на три, ту на четири крака, какъ е вдълбочено въ себе си, какъ се държи все о пѣтя, като сѣщински пѣтникъ, ще речешъ, че е ходило кой знае по каква важна работа. А то — ходѣше си по своя воля, скиташе...

Чичо Митушъ излѣзе пакъ предъ дама и потърси съ очи кучето. Другитѣ кучета — Лефтеръ, Петрика, Джюли, Калпазанъ, бѣха го усѣтили вече и, докато едни не го и поглеждаха, други идѣха да го душатъ. Срещу всѣко едно отъ тѣхъ жълтото куче се слагаше принизено, умилкаваше се, въртѣше опашка, лижеше ги по муцуникитѣ, като че ги цѣлуваше. Като мина покрай воловетѣ, жълтото куче завъртѣ опашка и на тѣхъ, а

когато насреща му загрухтѣ шопарѣтъ, те се заумилква и около него.

— Прави здрасти съ всички, — каза Аго, който сѣщо бѣше дошелъ и наедно съ чича Митуша гледаше кучето.

То доде близо до дуvara, подуши земята, избра по-сухо мѣсто, легна свито на кравай и като погледна още веднажъ съ извърнати очи къмъ Аго и чича Митуша, задрѣма.

Чичо Митушъ обичаше жълтото куче тѣкмо за неговия особенъ нравъ. Нѣколко дни подъ редъ той го приглеждаше, хранѣше го добре, гледаше да го привърже, та да не напуца вече чифлика. Пѣкъ и кучето тѣй се радваше и, като присвиваше уши, тѣй умилно гледаше съ влажнитѣ си очи, че можеше да се помисли, че и то самъ обещава да си стои все тука.

Но като мина повече време, то се промѣни: стана равнодушно къмъ храната, къмъ хората, дѣлѣше се на страна и се заливаше по своему. То, което никога не залайваше човѣка, като да бѣше нѣмо, отиваше сега до отлука — тамъ отъ буренака излизаше единъ таралежъ и на тоя таралежъ то лаеше, може да се каже цѣлъ денъ. Или си лѣгаше на страна и по-надалечъ и сиѣше съ часове. Понѣкога ще се събуди, ще се почеше задъ едно отъ ухо и още преди да смене крака си, ще погледне къмъ кѣщи, за да види какво правятъ другитѣ кучета, но безъ

ПОКОЙНИ ПИСАТЕЛИ

Йорданъ Йовковъ

Роденъ е на 8 ноемврий 1884 година въ с. Жеравна, Котленско, а почина на 15 октомврий 1937 година въ гр. Пловдивъ. Погребението му се извърши въ София.

Йорданъ Йовковъ бѣше единъ отъ най-добритѣ съвременни наши писатели. Неговитѣ разкази, повести и драми се четатъ съ увлѣчение отъ всички — малки и голѣми. Отъ него сѣ книгитѣ: „Вечери въ Антимовския ханъ“, „Старопланински легенди“, „Жетварѣтъ“, „Чифликътъ край границата“, „Ако можеха да говорятъ“, „Женско сърдце“, „Албена“, „Боряна“, „Милионерътъ“, „Обикновенъ човѣкъ“, и недовършениятъ романъ „Приключенията на Гороломова“.

Йорданъ Йовковъ не написа нищо специално за малкитѣ, но неговитѣ разкази и повести еднакво могатъ да се четатъ отъ деца и възрастни. Написани на чистъ и хубавъ български езикъ, неговитѣ разкази затрогватъ всѣко сърдце, защото сѣ пропити съ любовъ къмъ хората и природата. Неговото име ще срещнете въ всѣка читанка и христоматия.

МАГАРЕТО

Басня

Гласътъ на магарето всѣвалъ страхъ въ животнитѣ, а якитѣ му копита — покорство.

— И ти ще ми се покоришъ, — рекло магарето на човѣка. — Ако скъсашъ вѣжето, съ съ което ще те спѣна.

Склонило магарето, спѣналъ го човѣкътъ. Мѣжило се магарето да скъса вѣжето, ала напразно. Тогава човѣкътъ му рекълъ:

— Имашъ страшенъ гласъ, яки копита, но си магаре.

Цвѣтанъ Михайловъ

Йорданъ Йовковъ

СКИТНИКЪ

На вратата, отъ самия прагъ, надничаше едно куче, чакаше нѣкого и радостно въртѣше опашка, като ту наостряше уши, ту се слагаше живо, като че искаше да скочи. Излѣзе чичо Митушъ съ единъ голѣмъ коматъ хлѣбъ, започна да поотчупва отъ него и да дава на кучето, като въ сѣщото време му се караше:

— Кѣде ходишъ, бе хайдудино? Кѣде ходишъ, бе хаймана? Кѣде скиташъ? Лошо ли ти е тука, а? Лошо ли ти е?...

Това куче бѣше тѣхно, на чифлика, но отпреди месецъ и повече се изгуби и едвамъ сега се завърна. Не твърде голѣмо, жълто, съ дълга космата опашка, по която бѣха се налепили трѣни и бутракъ, то нито бѣше хубаво, нито бѣше яко. Гладно бѣше, това се виждаше, и докато чичо Митушъ, който винаги си пипаше бавно, му отчупѣше хапка, то го гледаше тѣй напрегнато, че захвашаше да завърта главата си и да гледа съ едно око, веднажъ съ дѣсното, после съ лѣвото.

— Е, хубаво ли бѣше тамъ, дето си билъ, а? — продължаваше да го хока чичо Митушъ. — Даваха ли ти хлѣбъ? Такъвъ хубавъ хлѣбъ не си виждалъ ти... Тояга си виждалъ. Бой се пада на тебе, бой, бѣгачо, фармасонино...

Подхвърлената хапка кучето я ловѣше още въ въздуха — изведнажъ, изведнажъ сѣщо тѣй стискаше следъ туй челюститѣ си, като че не то, а другъ нѣкой бѣше изялъ хлѣба. И пакъ захвашаше да върти очи и да чака.

Най-последъ хлѣбътъ се свърши и, като поплѣсна рѣще, като да ги изтърси, чичо Митушъ се наведе и помилва кучето по челото. Веднага то залудува отъ радостъ, сѣщо тѣй, както когато бѣше си дошло. Тичаше, подскачаше, гледаше чича Митуша съ насълзени щастливи очи и на два пѣти се подхвърли и го лизна съ езика си по лицето. Всичко това то вършеше като голѣмъ фокусникъ, ужъ искрено, ужъ отъ сърдце. А изведнажъ, въ единъ само мигъ, то се спрѣ, умири се, взе съвсемъ равнодушенъ видъ, отиде на страна и сякашъ забрави вече за чича Митуша. Изглеждаше замислено, заето съ себе си. Чичо Митушъ го изгледа вторачено, недоволено, измърмори нѣщо и влѣзе да си гледа работата.

Това куче (тѣй си мислѣше по-нататѣкъ чичо Митушъ) бѣше много особено. Другитѣ кучета — а тѣ бѣха много въ чифлика — пазѣха кѣщата, пазѣха добитѣка, знаеха господаря си, знаеха сѣщо тѣй, че сѣ слуги. Жълтото куче,